

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

**Методичні рекомендації
до комплексного тренінгу
для здобувачів вищої освіти спеціальності
072 "Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок"
освітньої програми "Митна справа"
першого (бакалаврського) рівня**

**Харків
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
2024**

УДК 339.543(072.034)

М54

Укладач Н. О. Москаленко

Затверджено на засіданні кафедри митної справи і фінансових послуг.
Протокол № 11 від 23.12.2023 р.

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Методичні рекомендації до комплексного тренінгу для здобувачів вищої освіти спеціальності 072 "Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок" освітньої програми "Митна справа" першого (бакалаврського) рівня [Електронний ресурс] / уклад. Н. О. Москаленко. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2024. – 21 с.

Подано методичні рекомендації щодо порядку організації та проведення комплексного тренінгу. Наведено структуру та зміст основних завдань комплексного тренінгу.

Рекомендовано для здобувачів вищої освіти спеціальності 072 "Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок" освітньої програми "Митна справа" першого (бакалаврського) рівня.

УДК 339.543(072.034)

© Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця, 2024

Вступ

Цільовою аудиторією комплексного тренінгу є здобувачі вищої освіти четвертого року навчання першого (бакалаврського) рівня спеціальності 072 "Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок" освітньої програми "Митна справа".

Головна мета "Комплексного тренінгу" – формування в здобувачів вищої освіти навичок ухвалення послідовних фахових рішень щодо обґрунтування заходів митного контролю під час імпорту товарів.

Завдання тренінгу: систематизація та закріплення теоретичних знань із низки дисциплін; дослідження заходів тарифного та нетарифного регулювання ЗЕД; вивчення методів митного адміністрування та контролю; ознайомлення із системою управління митними ризиками; формування навичок митного оформлення; формування вмінь складання митної декларації.

Комплексний тренінг є одним із етапів написання дипломної роботи. Він носить міждисциплінарний характер і є завершальним етапом у підготовці бакалаврів за ОП "Митна справа". У рамках тренінгу здобувачі вищої освіти набувають практичних навичок щодо застосування теоретичних знань із дисциплін "Основи ЗЕД та митної справи", "Митна справа", "Диджиталізація в митній справі".

Під час проходження комплексного тренінгу здобувачі вищої освіти оволодіють такими компетентностями та опанують такі результати навчання (табл. 1).

Таблиця 1

Фахові компетентності та результати навчання з комплексного тренінгу

Компетентності	Результати навчання
1	2
ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями	ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т. ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування. ПР13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів

1	2
ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел	ПР20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення
ЗК09. Здатність бути критичним і самокритичним	ПР06. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач
ЗК10. Здатність працювати у команді	<p>ПР09. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.</p> <p>ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.</p> <p>ПР20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення</p>
СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури	ПР18. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні
СК04. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач	<p>ПР09. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.</p> <p>ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем</p>
СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення	ПР19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань
СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку	<p>ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.</p> <p>ПР22. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, розуміти цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні</p>

Опис комплексного тренінгу

Комплексний тренінг має міждисциплінарний характер і є завершальним етапом у підготовці бакалаврів за ОПП "Митна справа". Під час тренінгу здобувачі вищої освіти набувають практичних навичок щодо застосування теоретичних знань за напрямками, один із яких вибирають самостійно. Комплексний тренінг для здобувачів вищої освіти спеціальності "Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок" складається з виконання певних блоків, що входять до бакалаврської програми. Кожний блок містить методичні рекомендації щодо виконання тренінгових завдань і алгоритм їх презентації.

У рамках дотримання вибіркової складової комплексного тренінгу на початку занять кожен здобувач вищої освіти вибирає напрям дослідження. Напрями комплексного тренінгу: "Митне оформлення товарів під час імпорту".

Структуру комплексного тренінгу наведено в табл. 2.

Таблиця 2

Структура комплексного тренінгу

№ з/п	Зміст роботи	Кількість годин	Форми, технології, вправи	Самостійна робота	Кількість годин
1	2	3	4	5	6
День перший					
1	Ознайомлення зі структурою тренінгу, вибір напрямку комплексного тренінгу кожним здобувачем вищої освіти	2	Презентація структури тренінгу й основних видів діяльності. Заповнення заяви на вибір напрямку тренінгу	Підбір літератури за вибраним напрямом, ознайомлення зі специфікою сфери дослідження	2
2	Аналіз сфери дослідження	2	Розгляд інтернет-ресурсів за сферою дослідження, їхній аналіз: чим відрізняються; з чим пов'язаний їхній успіх; які їхні особливості; чого недостатньо	Проведення аналізу сфери дослідження	6

Закінчення табл. 2

1	2	3	4	5	6
3	Опис і основна ідея дослідження	2	Розкриття ідеї дослідження	Підготовка короткого опису ідеї дослідження, обґрунтування його доцільності	6
Усього		6			14
День другий					
4	Планування та організація дослідження	4	Основні етапи дослідження	Визначення відповідальних виконавців кожного етапу та часових характеристик етапів дослідження	12
		2	Визначення переліку основних етапів розроблення та реалізації дослідження	Підготовка матеріалів до наступного етапу	4
Усього		6			16
День третій					
5	Календарно-сіткове планування дослідження	6	Розроблення детального календарно-сіткового плану	Визначення часових параметрів календарно-сіткового плану	10
Усього		6			10
День четвертий					
6	Обговорення відкритих запитань	6	Обмін досвідом, круглий стіл робочої групи	Підготовка проміжних результатів та відкритих запитань	8
Усього		6			8
День п'ятий					
7	Подання звіту з тренінгу	4	Захист звіту з тренінгу	Участь в обговоренні дослідження всіх учасників тренінгу	10
8	Оцінювання тренінгу	2	Підбиття підсумків тренінгу	Рефлексія. Надання зворотного зв'язку	2
Усього		6			12
Разом		30			60

Методичні рекомендації щодо проведення тренінгу

День перший

Ознайомлення групи зі структурою тренінгу.

Вибір учасниками напрямку подальшого виконання робіт

Потрібно надати здобувачам вищої освіти інформацію про комплексний тренінг і його програму, розповісти про історію та сутність роботи, зорієнтувати учасників на інтерактивну методику навчання. Тренеру слід відрекомендуватися: назвати своє ім'я та надати інформацію про себе. Вступне слово має бути привітним і лаконічним. Після того, як тренер привітався і відрекомендувався, він має подякувати всім присутнім за їхнє бажання взяти участь у тренінгу.

Слід визначити мету і строки проведення тренінгу (це в подальшому допоможе учасникам сформувати реальні очікування). Обов'язково потрібно проінформувати групу про теми тренінгу (заняття), наголосити на його цілісності та взаємозалежності блоків, а також необхідності бути присутніми протягом усього тренінгу.

Далі здобувачі вищої освіти вибирають напрям дослідження. Можливі напрями комплексного тренінгу: "Митне оформлення товарів під час імпорту". Для виконання дослідження вибирають продукцію із сектору FMCG. Це харчові продукти, напої, доглядова та декоративна косметика, побутова хімія, скляна, паперова та пластмасова продукція, лампочки, батарейки, алкоголь, цигарки, засоби особистої гігієни або одяг, взуття. Також вибирають країну імпорту (виробника та країну походження товарів).

Аналіз сфери майбутнього дослідження

Потрібно розглянути інтернет-джерела за сферою вашого майбутнього дослідження, щоб визначити: чим відрізняються дослідження; із чим пов'язаний успіх дослідження; особливості дослідження; чого недостатньо. Засіб подання інформації за результатами проведеного аналізу кожен здобувач вибирає самостійно. Це можуть бути таблиці, діаграми та ін. Проведений аналіз допоможе визначити ідею майбутнього дослідження. Після визначення основної ідеї майбутнього дослідження переходьте до виконання наступного завдання.

Опис і основна ідея дослідження

Потрібно визначити основні питання митного контролю, сформулювати цілі дослідження, а також подати обґрунтування доцільності реалізації дослідження.

Мета – це те, на що спрямовані дослідження: стратегічна позиція, яку слід зайняти; завдання, яке слід вирішити; результат, який буде досягнуто; продукт, який слід зробити або послуга, яку слід надати.

Основні завдання дослідження. Потрібно визначити основні завдання дослідження, критерії оцінювання робіт. Як замовник вирішує, що дослідження закінчено? Яким чином і що буде зроблено за дослідженням?

Вимоги. Потрібно навести перелік нормативних і регламентуючих документів або їхні окремі положення, яких слід дотримуватися під час виконання робіт дослідження. Потрібно визначити очікувані результати дослідження, опис створюваного заходу чи послуги дослідження.

Опис результату дослідження. Технічні характеристики створюваного нового заходу/послуги, критерії оцінювання того, що захід/послугу створено. Попередні характеристики майбутнього заходу/послуги. Що надають замовникові?

Критерії оцінювання результату. На підставі чого замовник вирішує, що дослідження закінчено? Критерії якості створюваного продукту/послуги (заходи, спрямовані на забезпечення якості як продукту або результатів дослідження, так і процесів управління дослідженням і виконання робіт).

Для короткого подання змісту дослідження можна використати шаблон, наведений у табл. 3.

Таблиця 3

Зміст дослідження

№ з/п	Категорія змісту дослідження	Опис
1	Мета дослідження	
2	Короткий опис дослідження та його обґрунтування	
3	Завдання дослідження	
4	Вимоги до дослідження	
5	Очікувані результати дослідження	
6	Основні блоки робіт за дослідженням	

День другий

Планування та організація дослідження

Виконання дослідження "Митне оформлення товарів під час імпорту" відбувається в складному поєднанні процесів. Прикладами цієї ієрархії можуть бути:

дослідження (сукупність завдань; сума всіх завдань, які можна розробити як дослідження);

процес (дії із загальною спрямованістю та метою);

робочий пакет (дії, які може виконати певна група людей);

рішення завдань частинами, конкретні дії.

У табл. 4 наведено рекомендований перелік товарів, який пропонують на вибір учасникам тренінгу.

Таблиця 4

Рекомендований перелік товарів для виконання тренінгу

№ з/п	Найменування товару	Код товару за УКТ ЗЕД
1	Сир фета (Feta)	0406 90 32 00
2	Сир камамбер (Camembert)	0406 90 82 00
3	Спаржа свіжа	0709 20 00 00
4	Груші	0813 40 30 00
5	Пластівці вівсяні плющені	1104 12 90 00
6	Батончики на основі кокосової стружки	1806 31 00 00
7	Шоколадні цукерки (зокрема праліне) з начинкою	1806 90 19 00
8	Каша миттєвого приготування	1904 20 99 00
9	Маслини або оливки	2005 70 00 00
10	Посуд столовий механічного виготовлення	7013 37 99 00
11	Приладдя канцелярське або шкільне	3926 10 00 00
12	Пальта, півпальта з вовни	6102 10 10 00
13	Взуття спортивне; взуття для тенісу, баскетболу, гімнастики, тренувальне	6404 11 00 00
14	Туфлі кімнатні та інше домашнє взуття	6404 20 10 00
15	Машини пральні побутові місткістю не більш як 6 кг сухої білизни з фронтальним завантаженням	8450 11 11 00

Здобувачі вищої освіти ОПП "Митна справа" підвищують ефективність роботи, користуючись для планування митного оформлення імпорту чек-листом із питаннями, наведеними в табл. 5.

Таблиця 5

Приклад чек-листа підготовки до митного оформлення імпорту товарів

№ з/п	Питання	Відповідь
1	Митний режим (графа 1 МД*)	IM40EE (IM40DE), IM40AA
2	Найменування товару	
3	Кількість товарів (графа 5 МД)	
4	Експортер, країна експорту (графа 2 МД)	
5	Вантажоодержувач, країна імпорту (графа 3 МД)	
6	Умови поставки, Інкотермс-2020 (графа 20 МД)	
7	Вид транспорту на кордоні (графа 25 МД)	
8	Група товарів	
9	Код товару за УКТ ЗЕД (графа 33 МД)	
10	Опис товару (31 графа МД)	
11	Країна походження товару (графа 16, 34 МД)	
12	Фактурна вартість партії товару, ум. од. (графа 22, 42 МД)	
13	Пакування товару, усього пакувань (графа 6 МД)	
14	Вага бруто, кг (графа 35 МД)	
15	Вага нетто, кг (графа 38 МД)	
16	Торговельно-економічна угода, код преференції (графа 36 МД)	
17	Перелік документів для цілей митного оформлення, ч. 3 статті 335 Митного кодексу України (графа 44 МД)	
18	Документ підтвердження країни походження товару	
19	Транспортні витрати	
20	Складові митної вартості товару	
21	Митна вартість товару, грн (графа 12, 45 МД)	
22	Митні платежі (графа 47 МД)	
23	Нетарифне регулювання (заборони на ввезення)	
24	Заходи офіційного контролю	

Примітка.

МД – митна декларація.

Планування дослідження охоплює такі етапи:

1. Визначення товару та цілей виконання дослідження.
  2. Визначення торговельно-економічної угоди/угод щодо імпорту певного товару.
  3. Визначення пакету документів для митного оформлення під час імпорту товару.
  4. Визначення послідовності митного оформлення.
  5. Організація роботи агента з митного оформлення.
  6. Розрахунок бюджету заходу (вартості митного оформлення).
  7. Організація залучення субпідрядників (послуги).
  8. Розроблення і затвердження дослідження.
- Є кілька основних рекомендацій і підходів до розподілу робіт.

1. Розподіл робіт за дослідженнями. У цьому разі потрібно призначити лідера дослідження, який відповідає за дослідження загалом. Він розподіляє між учасниками поточні роботи з підготовки дослідження.

2. Розподіл робіт за функціями. Якщо вибрано досить багато товарів, країн імпорту, то можна розподілити роботу за функціями щодо ринків або товарів.

Така структура розподілу робіт дозволяє кожному учаснику зосередитися на виконанні одного типу робіт. Він може використовувати одну інформаційну базу для всіх, що істотно скоротить час на погодження, обмін інформацією, комунікацію.

Які питання слід опрацювати для підготовки до імпорту товарів:

- імпортні мита, ставки мита повні, преференційні, особливі, сезонні – те, що має значення для певного товару;
- вплив торговельної угоди на імпортні мита;
- походження товарів: правила застосування преференційних ставок мита;
- документи, які підтверджують статус "country of origin";
- стандарты та сертифікація, вимоги до маркування;
- заходи офіційного контролю;
- джерела інформації щодо тарифного/нетарифного регулювання;
- рекомендації імпортеру щодо підготовки до митного оформлення товару.

Сформуйте власну інформаційну систему для виконання дослідження, проведіть аналіз статистичних даних про імпорт товару, використовуючи статистичну інформацію [25] для такого аналізу:

код товару за УКТ ЗЕД,

країна походження,
імпорт,
вага нетто,
мінімальна митна вартість одиниці товару,
максимальна митна вартість одиниці товару,
середня митна вартість одиниці товару,
митний пост тощо.

Для довідкової інформації з метою виконання дослідження рекомендовано використовувати офіційний сайт QD-Professional [20].

День третій

Календарно-сіткове планування дослідження

Кожен учасник розробляє власний план управління дослідженням:

1. Деталізована ієрархічна структура робіт (із зазначенням робіт, які будуть використані під час складання плану).

2. Структура дослідження – це сукупність взаємопов'язаних елементів і процесів дослідження, поданих із різним ступенем деталізації. Структура дослідження є "деревом" орієнтованих на продукт компонентів, тобто робіт, послуг та інформації, отриманих у результаті реалізації дослідження.

Правила структуризації:

кожний рівень декомпозиції дослідження повинен мати закінчений вигляд або охоплювати всі компоненти цього рівня деталізації;

суми характеристик елементів дослідження на кожному рівні ієрархії мають бути рівні;

нижній рівень декомпозиції дослідження має містити елементи або модулі, на основі яких можна чітко визначити всі дані, необхідні та достатні для планування заходу й управління ним.

Для планування дослідження та управління ним рекомендовано використання діаграми Ганта.

Діаграма Ганта – один із найпопулярніших інструментів управління дослідженнями. Це набір графічних гістограм, які фіксують строки, взаємозв'язок та віхи реалізації складових дослідження.

Трьома основними елементами діаграми є:

завдання в проєкті. Кожен прямокутник на діаграмі Ганта відповідає окремому завданню, що входить до складу проєкту. Деякі інструменти

для створення діаграми Ганта дозволяють відображати не тільки назви завдань, а й виконавців, статуси тощо.

тривалість завдання. Довжина кожного прямокутника, що означає завдання, відповідає його тривалості, тобто проміжку часу між початком виконання завдання і моментом його завершення;

залежність. Стрілки між завданнями означають залежність, тобто вказують на порядок, у якому потрібно виконувати роботу.

Є п'ять способів застосування діаграми Ганта для цілей дослідження:

1. Планування робочого процесу.

Діаграму Ганту можна використовувати для наочного подання різних сценаріїв виконання проєкту, що дозволяє коригувати робочі процеси і розподіл ресурсів. Доступні онлайн-інструменти для створення діаграм Ганта легко налаштовуються і допомагають візуалізувати результати роботи. Якщо відчуваєте труднощі в плануванні робочого процесу, спробуйте використати шаблони діаграми Ганта, а потім налаштуйте свою діаграму під потреби вашого проєкту.

2. Визначення критичного шляху.

Метод критичного шляху – це основна методика управління проєктом, що дозволяє визначити найшвидший маршрут його виконання за допомогою знаходження найдовшого ланцюжка залежностей. За допомогою діаграми Ганта можна легко виявити "шлях найбільшого опору". Вона дає змогу відстежити залежні завдання в проєкті й обчислити часовий проміжок, необхідний для проходження кожного зі шляхів.

3. Розподіл проєкту на зручні для виконання завдання.

Діаграма Ганта допоможе вам розподілити проєкт на більш дрібні етапи, щоб було зручніше делегувати завдання і розділяти обов'язки. Успішне виконання таких завдань підвищує мотивацію учасників команди і сприяє більш ефективній роботі.

4. Установлення точних термінів виконання.

Можливість планувати завдання або переносити їхні строки безпосередньо на діаграмі Ганта дозволить вам бачити, як незначні зміни графіка впливають на строки всього проєкту, і допоможе підвищити точність календарного планування.

5. Моніторинг ходу виконання робіт.

Діаграма Ганта – це документ, який постійно змінюється в міру того, як виконавці виконують свою частину роботи: вчасно або з перевищенням строку. Відстежуючи дані на діаграмі, ви отримуєте чітке уявлення про те, як виконується проєкт порівняно з початковим графіком.

День четвертий

Обговорення відкритих запитань, робоча група

Круглий стіл робочої групи є важливим етапом взаємодії в групі для обміну досвідом, вирішення проблемних питань щодо теми тренінгу. Кожен учасник збирає інформацію, готує питання і виносить на обговорення. Усі учасники долучаються. Модератором є керівник тренінгу.

День п'ятий

Подання звіту з тренінгу

Учасники складають звіт за результатами комплексного тренінгу. Звіт має включати короткий опис кожного етапу тренінгу, побудову сіткового графіка, розрахунок критичного шляху, висновки.

Здобувач вищої освіти презентує своє дослідження та результати календарно-сіткового планування в групі. Відбувається обговорення.

Оцінювання тренінгу

Завершальна частина тренінгу включає:
підбиття підсумків тренінгу;
отримання зворотного зв'язку від учасників;
релаксацію та процедуру завершення тренінгу.

Цей етап має об'єднати всі розглянуті протягом занять теми для логічного підбиття підсумків. Завершення – це можливість для відповідей на запитання і формулювання завдань на майбутнє. Викладач може рекомендувати літературу, відеоматеріали, інтернет-сайти для подальшого самостійного опрацювання.

Система контролю та оцінювання результатів тренінгу

Оцінювання результатів тренінгу має на меті перевірку здатності учасника демонструвати ступінь засвоєння нового матеріалу, зростання знань і вдосконалення навичок. Наголос роблять на поліпшенні здатності використовувати нову інформацію та набуті навички для досягнення

особистих і професійних цілей, на готовності здобувача вищої освіти генерувати власні ідеї та знаходити способи розв'язання можливих проблем. Це передбачає, що здобувач вищої освіти критично ставиться до масиву надаваної інформації й концентрує зусилля на найбільш доречних аспектах підготовки. Продукування нових ідей і стратегії долаття труднощів є основою організації тренінгового процесу та визначення методів оцінювання його результатів.

Контрольні заходи оцінювання знань спрямовані на те, щоб визначити, чи розуміють здобувачі вищої освіти довгострокову мету свого навчання, і побачити, як саме вони застосовуватимуть нові знання й навички.

Важливими сферами оцінювання результатів навчання є користь, яку отримують учасники (результати навчання), і стратегічна побудова тренінгу (програма, зокрема відвідування занять; рівень продемонстрованої активності; підбір, використання та надання інформації; рівень презентації та звітних завдань; дотримання правил, визначених на початку тренінгу; самостійну і завершальну роботу). Відповідно, завдання тренера полягає не лише в передачі знань і демонстрації навичок, але й у з'ясуванні, як саме учасники засвоюють нове і як допомогти їм визначити найкращий спосіб використання наявних і нових ресурсів.

За результатами тренінгу учасники оформлюють і подають до захисту звіт із комплексного тренінгу, який є базою для оцінювання тренінгу. Шаблон титульного аркуша звіту наведено в додатку А.

Підсумкову оцінку здобувачів вищої освіти, які брали участь у тренінгу, отримують на основі розрахунку інтегрального показника, що розраховують за формулою:

$$O_{\text{підс}} = CЗ \times 0,2 + ЗЗ \times 0,3 + А \times 0,2 + ВТ \times 0,2 + ДТ \times 0,1, \quad (1)$$

де $O_{\text{підс}}$ – підсумкова оцінка з комплексного тренінгу;

$CЗ$ – складання звіту з тренінгу;

$ЗЗ$ – захист звіту з тренінгу;

$А$ – активність роботи на тренінгових заняттях;

$ВТ$ – використання новітніх технологій для виконання завдань тренінгу;

$ДТ$ – дотримання строків виконання та захисту звіту.

Максимальна оцінка за результатами комплексного тренінгу становить 100 балів.

Оцінювання результатів комплексного тренінгу подано в табл. 6.

Таблиця 6

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
		для звіту з тренінгу
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	задовільно
64 – 73	D	
60 – 63	E	незадовільно
35 – 59	FX	

Рекомендована література

Основна

1. Герчаківський С. Д. Митне адміністрування : навч.-метод. посіб. / С. Д. Герчаківський. – Тернопіль : Вектор, 2020. – 328 с.
2. Кекіш І. П. Митний контроль та митне оформлення : навч. посіб. / І. П. Кекіш, О. Ю. Сидорович, О. В. Годованець. – Тернопіль : ЗУНУ, 2021. – 250 с.
3. Кормич Б. А. Митне право : навч.-метод. посіб. / Б. А. Кормич, Н. О. Коваль. – Одеса : Фенікс, 2021. – 132 с.
4. Митна справа : навч. посіб. / О. Є. Кузьмін та ін.; Нац. ун-т "Львів. політехніка". – Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2021. – 240 с.
5. Митний кодекс України № 4495-VI від 13.03.2012 р. // Офіційний вісник України. – 2012. – № 32. – С. 37–245.
6. Податковий кодекс України № 2755-VI від 02.12.2010 р. // Офіційний вісник України. – 2010. – № 92. – С. 7–56.
7. Про Митний тариф : Закон України № 2697-IX від 19.10.2022 р. // Голос України. – 2022. – № 239. – С. 1–28.
8. Танасієва М. М. Облік і оподаткування зовнішньоекономічної діяльності : навч. посіб. / М. М. Танасієва. – Чернівці : Технодрук, 2021. – 100 с.

Додаткова

9. Костяна О. В. Митна безпека: її сутність і місце в системі національної безпеки держави / О. В. Костяна // Бізнес Інформ. – 2020. – № 11. – С. 76–82.

10. Митне право ЄС : навч.-метод. посіб. / Г. Л. Карпенко, Н. О. Коваль, О. Є. Панфілова. – Одеса : Фенікс, 2020. – 118 с.

11. Найденко О. Є. Боротьба з контрабандою як один із методів забезпечення митної безпеки держави / О. Є. Найденко, Є. С. Рєзнікова // Modern Economics. – 2019. – № 17. – С. 172–176.

12. Найденко О. Є. Митні правила захисту інтелектуальної власності в Україні / О. Є. Найденко, К. М. Азізова, Д. М. Островський // Інфраструктура ринку. – 2021. – № 60. – С. 13–20.

13. Найденко О. Є. Нормативно-правове забезпечення проведення експертиз в митній справі / О. Є. Найденко // Бізнес-навігатор. – 2022. – № 3(70). – С. 121–127.

14. Регіональні аспекти митно-податкової політики : монографія / В. Ф. Тищенко, О. Є. Найденко, В. В. Карпова та ін. ; за заг. ред. Ю. Б. Іванова. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. – 247 с.

15. Управління митними ризиками: теорія та практика : монографія / за заг. ред. І. В. Несторишен. – Ірпінь ; Хмельницький : ФОП Стрихар А. М., 2018. – 314 с.

16. Customs policy of Ukraine in the context of cyclical economic development / O. Kostiana, V. Tyschenko, O. Naydenko, V. Ostapenko // Financial and Credit Activity : Problems of Theory and Practice. – 2020. – Vol. 3, No. 34. – P. 351–357.

17. The customs policy of the state through the prism of incentives and restrictions / V. Tyschenko, O. Naydenko, V. Karpova, O. Omelchenko // Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice. – 2018. – Vol. 3, No. 26. – P. 256–267.

Інформаційні ресурси

18. Найденко О. Є. Митні режими експорту та імпорту: регулюючий аспект та податкові наслідки [Електронний ресурс] / О. Є. Найденко, К. І. Гунько // Економіка та суспільство. – 2022. – № 46. – Режим доступу : <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2057>.

19. Найденко О. Є. Податкові наслідки та ризики застосування митних режимів [Електронний ресурс] / О. Є. Найденко, Д. М. Островський, К. М. Азізова // Економіка та суспільство. – 2021. – № 31. – Режим доступу : <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-31-7>.
20. Офіційний сайт QD-Professional. – Режим доступу : <https://www.qdpro.com.ua/uk>.
21. Офіційний сайт Державної митної служби України. – Режим доступу : <https://customs.gov.ua/>.
22. Офіційний сайт Державної податкової служби України. – Режим доступу : <http://tax.gov.ua/>.
23. Офіційний сайт Міністерства економіки України. – Режим доступу : <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>.
24. Регламент Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 952/2013 від 9 жовтня 2013 року про встановлення Митного кодексу Союзу – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_009-13#Text.
25. Статистика митниці [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://bi.customs.gov.ua/uk/trade/#>.
26. Тертична А. С. Роль митних органів у забезпеченні митної безпеки [Електронний ресурс] / А. С. Тертична, О. Є. Найденко // Економіка та суспільство. – 2023. – № 48. – Режим доступу : <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/225127>.
27. Тищенко В. Ф. Основи зовнішньоекономічної діяльності та митної справи [Електронний ресурс] : навч. посіб. / В. Ф. Тищенко, В. М. Остапенко. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2022. – 193 с. – Режим доступу : <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/28182>.
28. Тищенко В. Ф. Реалізація методів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в митній справі [Електронний ресурс] / В. Ф. Тищенко, О. Є. Найденко, В. М. Остапенко // Економіка та суспільство. – 2022. – № 35. – Режим доступу : <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1109>.
29. Tyschenko V. Digitization in the customs risk management [Електронний ресурс] / V. Tyschenko, V. Karпова, V. Ostapenko // Економіка та суспільство. – 2022. – № 37. – Режим доступу : <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-37-35>.

Додатки

Додаток А

Шаблон титульного аркуша звіту

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМ. С. КУЗНЕЦЯ

Факультет обліку та фінансів
Кафедра митної справи і фінансових послуг

Звіт із комплексного тренінгу

на тему

"Митне оформлення імпорту"

Здобувача(-ки) вищої освіти 4 року навчання
групи 6.02.072.090.20.1
спеціальності 072 "Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок"
Завгородньої М. В.

Керівник: канд. екон. наук, доцент
Москаленко Н. О.

Національна шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка ECTS ____

Члени комісії:

_____ В. Ф. Тищенко

_____ Н. О. Москаленко

_____ О. Є. Найденко

Харків – 2024

Зміст

Вступ	3
Опис комплексного тренінгу	5
Методичні рекомендації щодо проведення тренінгу	7
Система контролю та оцінювання результатів тренінгу	14
Рекомендована література	16
Основна	16
Додаткова	17
Інформаційні ресурси	17
Додатки	19

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

**Методичні рекомендації
до комплексного тренінгу
для здобувачів вищої освіти спеціальності
072 "Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок"
освітньої програми "Митна справа"
першого (бакалаврського) рівня**

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Укладач **Москаленко** Наталя Олександрівна

Відповідальний за видання *В. Ф. Тищенко*

Редактор *Н. Г. Войчук*

Коректор *В. Ю. Труш*

План 2024 р. Поз. № 22 ЕВ. Обсяг 21 с.

Видавець і виготовлювач – ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, просп. Науки, 9-А

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
ДК № 4853 від 20.02.2015 р.*